

	12. 6. 1940
ulice	Lidická <i>tehdy Nová ulice</i>
číslo orientační	61
katastr	Veveří
nej...	Československo <i>v té době nejlepší stavba svého druhu v protektorátu</i>
charakteristika	Brněnská požární ústředna byla vybudována pro městský požární sbor a nahradila nevyhovující a nedostatečné prostory na Staré radnici.
účastníci	Oskar Judex , vládní komisař, dr. Jungwirth, správce brněnského policejního ředitelství, Ing. Adámek, velitel městského hasičského sboru, Ing. Kudernatsch, ředitel městského hasičského sboru
zajímavosti	Projekt Ing. arch. Bohumil Tureček . Zásluhu na celém záměru stavby měl poslední předválečný starosta Brna Ing. Rudolf Spazier , který ovšem v době otevření byl již devět měsíců vězněn v koncentračním táboře Buchenwald.
poznámka	Přípravné práce byly zahájeny již v roce 1937 nalezením vhodného místa - výhodou také byla skutečnost, že místo sahalo až k Cihlářské ulici, takže zde mohl být situován druhý výjezd. Stavbě předcházely studijní cesty do zahraničí, protože u nás taková ústředna neexistovala (Vídeň, Lipsko, Drážďany aj.).
	<p>Stavba byla zahájena na začátku roku 1939 - odstranění starých budov uličních i dvorních bývalé továrny Bartelmus a Donath. Nová budova projektována jako železobetonový pětipatrový skelet s výplňovým dutým cihelným zdívkem. Celá budova stojí na železobetonové desce, protože je zde dost špatná nosnost půdy. Vlastní řešení budovy pamatovalo na speciální úkoly požární služby jak konstrukcí, tak dislokací prostor. Nejdůležitější úkol sboru, při poplachu dostat mužstvo co nejrychleji k vozům a s nimi stejně rychle odjet z budovy na místo určení, řešil architekt Tureček tak, že v celé uliční frontě umístil garáže (jen malá část garáží ve dvoře).</p> <p>V prostorných garážích uliční fronty jsou umístěny vždy dva a dva vozy, ve stále pohotovosti. Po obou stranách přiléhají ke garážím denní a noční místnosti šoférů, kteří musí být u vozů první.</p> <p>Osazenstvo vozů, tj. mužstvo, je umístěno v prvním patře nad garážemi a nejkratší cestou (slouží k tomu šplhadla - skluzy, provedené z ocelových rour, které ústí do garáží) se dostane k vozům. Vchody do kabin s těmito ocelovými skluzy vedou přímo z místností družstva a chodeb, při poplachu se samočinně mechanickým zařízením otevírají, kabiny se osvětlují, aby byly připraveny k seskoku. Šplhadla probíhají střídavě vedle sebe až do pátého patra. Poplach je vyhlášen v celé budově signály a rozhlasem. Rozdělení místností: přízemí, v uličním objektu garáže pro deset vozů, vstup do budovy, centrální schodiště, výtah s lóží vrátného, který má přehled do garáží a obsluhuje mechanické otevírání garážových vrat z jednoho místa.</p> <p>Na hlavní budovu se po obou stranách připojují dvorní trakty, zde jsou denní i noční místnosti šoférů, vedlejší schodiště spojující první patro se suterénem. Na levé straně je umývárna vozů a dílna pro opravu vozů.</p> <p>Nad garážemi v uliční budově jsou denní místnosti mužstva a pokoje vrchních mistrů a mistrů (vybaveny skříňovými sklápěcími postelemi, z důvodu úspory místa slouží zároveň jako denní místnosti). Po levé straně je místnost telefonu, telegrafu, signálového a rozhlasového zařízení (sem hlášen poplach a odtud se řídí nástup mužstva). K místnosti připojena další malá dílna a místnost s akumulátory. Na pravé straně je kuchyně se spíží a jídelna pro mužstvo (mužstvo ve službě 24 hodin, proto se zde musí i stravovat).</p> <p>Ve druhém patře předního traktu jsou dvě velké ložnice pro mužstvo, vybavené postelemi, k ložnici přiléhají šatny se skříňkami, mezi šatnami je umývárna s teplou a studenou vodou. Třetí patro: kanceláře ředitele, vrchních velitelů, administrativy, knihovna a kancelář CPO. Čtvrté patro: učebna pro mužstvo a kurzy CPO. Při učebně je archiv, laboratoř pro zkoušení materiálů a hořlavin, dílny, sklad a tělocvična se sprchami a lázní. Páté patro: tělocvična, dvě velká skladiště hasičských potřeb, sušárna oděvů a místnost s plynovou kulisovou sušárnou.</p> <p>Ve všech patrech jsou situovány záchody. V suterénu pod garážemi je kotelna ústředního topení, sklepy pro palivo, nouzová elektrárna, umývárna hadic se skluzem hadic a korytem dlouhým 25 metrů pro prání a čištění hadic, umývárna pro mužstvo, když přijede znečištěné od požáru. Umývárna je opatřena zařízením pro vhněnění čerstvého vzduchu.</p> <p>Problém s cvičnou věží, která stává obvykle samostatně, rovněž se sušárnou hadic, byl vyřešen jako otevřené balkony u centrálního schodiště a připojením na věž pro sušení hadic. Tato sušárnská šachta vede z umývárny v suterénu až do pátého patra. Elektrický zvedák umožňuje vytahování hadic z umývárny a zavěšení na speciální konstrukci. Pro sušení hadic je zřízeno topení teplým vzduchem, který se v suterénu vhněňuje do šachty a nad střechou odvětrává. Celá budova se vytápí ústředně, a to garáže parou, ostatní místnosti teplou vodou.</p>
	Dvůr je spojen komunikačně s ulicí Cihlářskou a je tak velký, že může sloužit pro

cvičení mužstva u vozů, podobně jako vedlejší menší hřiště. K zastavení provozu na Nové (dnes Lidické - Menš) ulici slouží dva semaforey, a to na rohu Kopalovy (dnes Burešova) a Lužánecké ulice. Tyto světelné signály jsou řízeny přímo z telefonní ústředny hasičské centrály.

obrazy

prameny, literatura

Sbirkový předmět

události

23. 6. 1938

Stavební neštěstí

neštěstí se stalo při přípravě staveniště budoucí požární ústředny

osoby

Oskar Judex

vládní komisař města Brna v době, kdy se ústředna otvírala

Rudolf Spazier

starosta Brna, zasloužil se, aby stavba sloužila pro potřeby požární ústředny, v době jejího otevření byl již několik měsíců vězněn nacisty v koncentračním táboře

Bohumil Tureček

autor projektu stavby

městská část

Brno-střed

související odkazy

mapa

autor

Menš

Aktualizováno: 21. 05. 2020